

BURHAN FELEK

Bir Vazife Yapıyoruz

KAPI yoldaşımız, değerli ve iyiniyetli gazeteci ve yazar Örsan Öymen'in geçenlerde Milliyet'te, Maliye Nâzırı merhum Cavit Bey'e dair çıkmış olan ve yanlış istihbarattan dolayı yayınlandığını kendinin de kabul ettiği bir yazısından alınan, merhumun oğlu ateş pare zekâ ve pek kıymetli düşünür Şiar Yalçın Bey'in müteessir olarak, kendisinin de tanıdığı yazara gönderip onun da Milliyet'teki sütununa geçirdiği mektuptan anladım. Ve burada bana bir görev düştüğünü hissederek bu yazımla, çok eskiden yazışmalarımız olan Şiar Yalçın Bey'e, merhum babasını müdafaada yardım etmek lüzumunu hissettim. Şiar Bey'e hitap etmeden evvel şurayı açıklamak mecburiyetindeyim ki, Milliyet'ten evvelki gazetelerde kendisiyle hükümet ve devletin gidişatı hakkında yazışmalarımız olmuştur. Son derece kuvvetli bir kaleme, derin kültür ve düşünce zenginliğine sahip olan fakat belki de babasının uğradığı felâketin tesiriyle ve o zamana göre fevkalâde medenî cesaretiyle ögle mektuplar yazmıştır ki, bunların bir kısmını neşretmeye zamanın basın rejimi mani olduğu gibi, bir kısmını da kendisine zarar gelmesin diye yayınlamaktan çekinerek, son bir yazımda özetle, "Şiar Bey siz bu memleket için fevkalâde kıymeti olan bir mütefekkersiniz. Babanız merhumun uğradığı haksızlık sizde birtakım ruhi ihtilâat doğurmaktadır. Ne olur, babanızın ruhu ve sizin fikirlerinize ihtiyacı olan memleketin hatırı için daha müsbet yazılar yazmaya çalışın ve kendinizi bu hatıranın etkisinden kurtarın" demiştim.

O gün, bu gündür Şiar Bey sustu ve bana bir daha hitap etmedi. Ben yine arasıra bu kıymetli adamın âkıbetini düşünmekten kendimi alamadım. Bir-iki gün evvel, Örsan'a yazdığı mektuptan mevcudiyetini ve hatta biraz durulmuş halini öğrenince sevindim.

Şiar Bey bu mektubunda kendisinin de tanıdığı, hatta fikir yakınlığı olduğunu belirttiği Örsan'a babası hakkındaki bir yanlış ifadeden dolayı, sitemli fakat babasını müdafaada eden bir mektup yazdı. Ben işte bu mektup üzerine Şiar Bey'e Türk kamuoyu önünde yardıma geldim.

Sevgili Şiar Bey, babanız merhum Maliye Nâzırı Cavit Bey'in, Türk Maliyesi'ne ne gibi hizmetler ettiğini saydıktan sonra, hâlâ hissettiğim her şeye muarız olmak huyunuzdan vazgeçmeyerek, onun bir liberal ekonomist olduğunu ve babanızla bu hususta hemfikir olmadığınızı bildirdikten sonra, "Babam her şeyin üstünde namuslu bir adamdı" diyorunuz. İşte ben buna şahadet etmek için bu yazıyı yazdım. Ne de olsa, hatta sizin gibi babasının ekonomik mezhebini beyenmeyen bir evlât da olsa, babası lehindeki sözleri, belki evlât gayretine hamledilir diye ben bütün selâhiyetim, inancım ile beyân ederim ki, Maliye Nâzırı Cavit Bey, Meşrutiyet devrinin en değerli devlet adamlarının ve Türkiye'ye gelmiş geçmiş Maliye nâzırlarının en mükemmel idi. Hâlâ Maliyemizde uygulanan birçok sistem ve metodları, o zaman Maliye Nâzırı Cavit Bey koymuştu. Ve o geldikten sonradır ki, Türkiye Maliyesi çoktandır yitirmiş olduğu itibarını yeniden kazanmıştır.

Babanız merhumun maliyeciliğe ve Türkiye Maliyesi'ne yaptığı hizmetler hakkında asla kimsenin tereddüt etmeye hakkı yoktur. Birinci Cihan Harbi'nin arefesinde silah almamak ve Fransa aleyhine kullanmamak şartıyla Fransa'dan yaptığı 15 milyon altınlık istikrazdan biraz sonra Türkiye'nin bu memleketle harbe girmesi üzerine hükümetten istifa etmiştir. Ve böylece haysiyetini, hatta devletin haysiyetini kurtarmaya çalışmıştır. Dediginiz gibi, birer ihtilâl liderliğinden bakanlığa çıkmış İttihatçı arkadaşlarının içinde tek Batılı devlet adamı olarak sonuna kadar kalmış ve İttihat Terakki devrinin bitmez, tükenmez facialarına karışmamıştır.

Babanızın başına gelen kazaya gelince, o zaman da bugün de herkes bildirdi ki, Cavit Bey'in İzmir suikastıyla hiçbir alâkası yoktu. Ve bütün siyasî hayatı itibarıyla böyle bir şeye karışmasına tıynetî müsait değildi. Ama, hangi ihtilâl kusursuz ve lekesizdir? İzmir mahkemelerinde idama mahkûm olan babanızı birçok hükümdarlar ve bu meyanda İngiltere Kralı'nın da Atatürk'ten bağışlamasını istediğini hatırlarım.

Atatürk gibi bir milletin şefi olmak şerefine, gururuna varmış bir adamda bu müdahale ters etki yaptı. Ve belki de babanızın kazaya uğramasına bu gibi şeyler sebep oldu. Ve böylece belki de Lozan'dan başladığı rivayet edilen bir manasız kıskançlığın, büyüye büyüye İzmir suikastinde zehrini dökmesiyle ihtilâl tarihimizin kurbanları arasına babanızı da eklemiş olabilir.

Acınızı tazelememek için sarfettiğim bütün gayrete rağmen, o zaman babanızın idamı sırasında şu beyti söylediğini birçoklarından işitmişim. Belki siz de bilirsiniz. Bir masumun, mazlumun son nefesinde söyleyebileceği bundan güzel bir söz olamaz:

"Zalimlere bir gün dederiz Hazret-i Mevlâ,
Tallahi lekad âsere kella hü aleynâ."

Sayın Şiar Yalçın Bey, babanız hem namuslu bir Maliye Nazırı hem de masum bir mazlum idi. Ben buna şahadet ediyorum. Aile işinize karıştığım için kusuruma bakmazsınız.

ÖZÜR: 14 şubat 1979 günü çıkmış olan yazımızda iki defa tekrarlanan Dostlar Kamarası herkesin de bildiği gibi Lordlar Kamarası olacaktı. Özür dileriz.

